

การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี

The Adoption of Technology in Auditing among Auditors in Pathum Thani Province

กมลพรรณ กาลวารีย์¹, มินตรา ทวีวงศ์², อลิต้า อาดำ³, อนุศรา กาเฮง⁴, นพจักร ทองเรือนดี⁵

¹คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, kamolphan.kanw@northbkk.ac.th

²คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, mantra.tave@northbkk.ac.th

³คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, alita.adam@northbkk.ac.th

⁴คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, anussara.kahe@northbkk.ac.th

⁵คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, naphachakorn.th@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชี ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจ ด้านทักษะ ด้านประสิทธิภาพ และด้านคุณภาพ 2) เปรียบเทียบการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบ จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และสถานภาพในการประกอบวิชาชีพ และ 3) เสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบบัญชี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า t-test ,F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจ ด้านคุณภาพ และด้านทักษะ 2) ผลการเปรียบเทียบพบว่า ผู้สอบบัญชีที่เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงานและสถานภาพในการประกอบวิชาชีพต่างกันมีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันในด้านทักษะ ด้านประสิทธิภาพ และด้านคุณภาพ และ 3) ผู้สอบบัญชีควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีควบคู่กับวิจยารณญาณทางวิชาชีพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และยกระดับคุณภาพการตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ

คำหลัก: การใช้เทคโนโลยีด้านการบัญชี, การตรวจสอบบัญชี, ผู้สอบบัญชี

Abstract

This study aimed to: 1) examine the application of technology in auditing in terms of decision-making support, skills, efficiency, and quality; 2) compare the application of technology in auditing classified by gender, age, work experience, and professional status; and 3) propose guidelines for technology-based auditing. The sample consisted of 30 auditors in Pathum Thani Province. Data were collected using questionnaires and interviews. Statistical analyses included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and pairwise comparisons using Scheffe's method.

The findings revealed that: 1) the overall level of technology adoption in auditing was at a high level. When considered by dimension, all aspects were rated at a high level, with efficiency ranking highest, followed by decision-making support, quality, and skills. 2) The comparative analysis indicated that auditors with different genders, ages, work experiences, and professional statuses demonstrated significantly different overall levels of technology adoption in auditing at the .05 level of statistical significance. When examined by dimension, significant differences were found in skills, efficiency, and quality. 3) Auditors should apply digital technologies in analyzing and examining data to support decision-making, while concurrently developing technological competencies and strengthening professional judgment in order to enhance work efficiency and elevate audit quality in accordance with professional standards.

Keywords: The application of accounting technology, Auditing, Auditor

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการทำงานในหลายสาขาอาชีพ รวมถึงวิชาชีพสอบบัญชีที่ต้องอาศัยข้อมูลจำนวนมากและต้องทำงานอย่างละเอียดรอบคอบ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics), ระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์, ปัญญาประดิษฐ์ และการทำงานบนคลาวด์ ช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบข้อมูลได้รวดเร็วขึ้น ลดข้อผิดพลาดของมนุษย์ และเพิ่มความโปร่งใสของกระบวนการตรวจสอบทำให้ผู้สอบบัญชีเริ่มนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่ามี ความแตกต่างกันมากในระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ของผู้สอบบัญชีแต่ละคนและแต่ละองค์กร (โชติพัฒน์ จักรสมศักดิ์. 2562)

จากงานวิจัยในประเทศไทย พบว่า ผู้สอบบัญชีจำนวนไม่น้อยยังมีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยี ทั้งในด้านความรู้ ความคุ้นเคย และความมั่นใจ รวมถึงความกังวลเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลและต้นทุน การลงทุนในระบบใหม่ ๆ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ เขมิกา อัครวงษ์ (2567) พบว่า องค์กรที่ตาม AI ควร ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสนับสนุน ไม่ใช่ทดแทนมนุษย์ และควรอยู่ภายใต้แนวคิดมนุษย์กำกับดูแล เพื่อ รักษาความถูกต้อง ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ นอกจากนี้ ควรเชื่อมโยงแนวทาง ดังกล่าวเข้ากับกรอบการกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาครอบคลุม ทั้งประโยชน์ ความเสี่ยง นอกจากนี้งานวิจัยของ ฐิติพร แสนสุริวงค์ และ สายทิพย์ จะโนภาษ (2568) พบว่าการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการสอบบัญชี ด้านข้อมูลขนาดใหญ่ทางการสอบบัญชี ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางการ สอบบัญชี และด้านปัญญาประดิษฐ์ทางการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพ การสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการสอบบัญชีจะช่วยในการจัด ระเบียบของข้อมูลขนาดใหญ่ให้เป็นระบบ ทำให้สะดวกและรวดเร็วต่อการนำไปใช้งาน ช่วยในการวิเคราะห์ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และจัดกลุ่มหาความสัมพันธ์ อีกทั้งยังช่วยลดความซับซ้อนของการป้อนข้อมูล เพิ่ม ความสามารถในการตรวจสอบข้อผิดพลาดของข้อมูลทางบัญชีในปริมาณมากอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีใน จังหวัดปทุมธานีจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของผู้สอบบัญชีที่จำเป็นจะต้อง ปรับตัวทั้งในด้านทักษะดิจิทัล การเรียนรู้เครื่องมือใหม่ รวมถึงองค์กรเองก็ต้องมีนโยบายสนับสนุนอย่าง เหมาะสม เพื่อให้การตรวจสอบบัญชีมีความถูกต้อง โปร่งใสและสอดคล้องกับมาตรฐานที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสามารถนำผลการวิจัยไปใช้วางแผนพัฒนาผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

วัตถุประสงค์

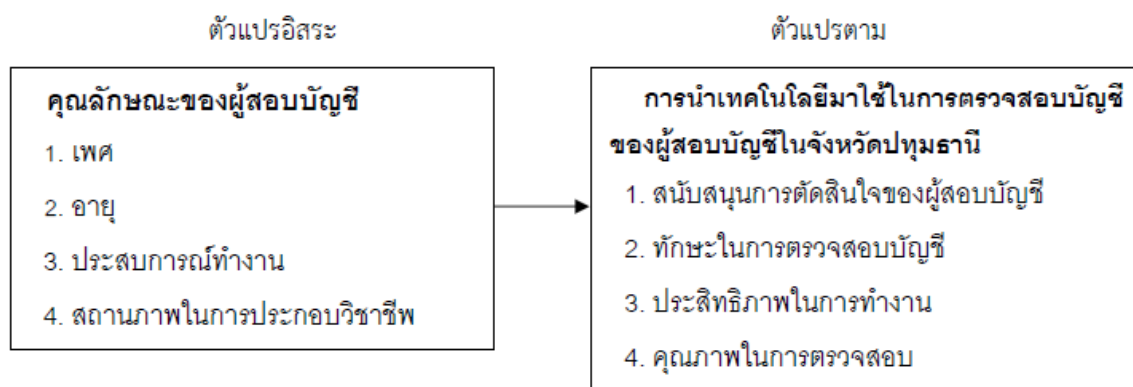
1. เพื่อศึกษาการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบบัญชีให้สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับและรูปแบบการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีใน จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินความพร้อมของวิชาชีพ
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในการใช้เทคโนโลยีเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี

3. ทำให้ทราบถึงแนวทางและวิธีการในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัย เพื่อเป็นคู่มือหรือข้อเสนอแนะให้ผู้สอบบัญชีสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิด

สมมติฐานในการวิจัย

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันตามคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้การวิจัย คือ เป็นผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดในพื้นที่ในปี 2568 ที่ขึ้นทะเบียนตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ข้อมูลผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเฉพาะท่านที่ประสงค์เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2568)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และสถานภาพในการประกอบวิชาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย สนับสนุนการตัดสินใจของผู้สอบบัญชี ทักษะในการตรวจสอบบัญชี ประสิทธิภาพในการทำงาน และคุณภาพในการตรวจสอบ แบ่งออกเป็น 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยการกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ค่าคะแนน = 5
ระดับมาก	ค่าคะแนน = 4
ระดับปานกลาง	ค่าคะแนน = 3
ระดับน้อย	ค่าคะแนน = 2
ระดับน้อยที่สุด	ค่าคะแนน = 1

2. แบบสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจสอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้สอบบัญชี ด้านทักษะในการตรวจสอบบัญชี ด้านประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านคุณภาพในการตรวจสอบ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสอบถามให้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจและความชัดเจนของภาษา โดยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาประเมินความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดกับที่ระบุไว้ในนิยามศัพท์ ปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำและสำนวนข้อความในแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วมาใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้อย่างไรผู้วิจัยจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยจะติดต่อกับผู้สอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานีโดยแบบการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
2. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้
  - 2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
  - 2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์การใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและ รายด้าน แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามหลักการหาค่าพิสัย (บุญชม ศรีสะอาด; 2553) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับการใช้เทคโนโลยีมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับการใช้เทคโนโลยีมาก
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับการใช้เทคโนโลยีปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับการใช้เทคโนโลยีน้อย
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับการใช้เทคโนโลยีน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าหากพบความแตกต่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe’s Method)

ผลการวิจัย

1. ระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชี ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจ ด้านทักษะในการตรวจสอบ ด้านประสิทธิภาพ และด้านคุณภาพ สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชี

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้สอบ	4.30	0.572	มาก
2. ด้านทักษะในการตรวจสอบบัญชี	4.20	0.543	มาก
3. ด้านประสิทธิภาพในการทำงาน	4.41	0.484	มาก
4. ด้านคุณภาพในการตรวจสอบ	4.22	0.510	มาก
รวม	4.28	0.456	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้สอบบัญชีมีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาได้แก่ ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.30$) ด้านคุณภาพ ($\bar{X} = 4.22$) และด้านทักษะ ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก ได้แก่ เทคโนโลยีช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้แม่นยำขึ้น รองลงมาได้แก่ ระบบเทคโนโลยีช่วยให้ค้นพบความผิดปกติของข้อมูลได้รวดเร็วขึ้น และเครื่องมือดิจิทัลช่วยให้ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง

1.2 ด้านทักษะ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ดิจิทัล รองลงมาได้แก่ มีทักษะในการเรียนรู้หรือปรับตัวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้รวดเร็ว และสามารถใช้โปรแกรมตรวจสอบบัญชีได้อย่างถูกต้อง

1.3 ด้านประสิทธิภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ เทคโนโลยีช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการประมวลผลข้อมูล รองลงมาได้แก่ การใช้เทคโนโลยีช่วยให้งานตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ และเทคโนโลยีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของงานตรวจสอบบัญชี

1.4 ด้านคุณภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ เทคโนโลยีช่วยให้จัดทำรายงานการตรวจสอบมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น รองลงมาได้แก่ ระบบดิจิทัลช่วยลดความผิดพลาดจากมนุษย์ และเทคโนโลยีช่วยให้การตรวจสอบมีความถูกต้องมากขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี

2.1 เพศ พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีเพศต่างกัน มีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 อายุ พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีอายุต่างกัน มีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะและด้านคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านประสิทธิภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้สอบบัญชีที่อายุน้อยกว่า 30 ปี มีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุมากกว่า 50 ปีในบางด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะและด้านคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

2.4 สถานภาพในการประกอบอาชีพ พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีสถานภาพในการประกอบอาชีพต่างกัน มีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการตรวจสอบบัญชีด้วยการเทคโนโลยีตามข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี พบว่า

3.1 ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจ ผู้สอบบัญชีควรนำเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) และระบบสารสนเทศทางการบัญชี มาใช้ในการรวบรวม วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทางการเงินแบบเรียลไทม์ เพื่อสนับสนุนการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพให้มีความแม่นยำ

ลดความเสี่ยงจากการตัดสินใจบนข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน รวมทั้งควรร่วมกับผู้ประกอบการกำหนดแนวทางการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และตรวจสอบย้อนกลับได้

3.2 ด้านทักษะ ผู้สอบบัญชีควรพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ความเข้าใจระบบ ERP และระบบ e-Filing ตลอดจนเสริมสร้างทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ญาณทางวิชาชีพ เพื่อให้สามารถประเมินความเสี่ยงและตีความผลการวิเคราะห์จากระบบอัตโนมัติได้อย่างเหมาะสม

3.3 ด้านประสิทธิภาพ การประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์ตรวจสอบบัญชี ระบบ Cloud Accounting และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ควรนำมาใช้เพื่อลดขั้นตอนการทำงานซ้ำซ้อน เพิ่มความรวดเร็วในการตรวจสอบ และสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ทั้งประชากร (100% Testing) แทนการสุ่มตัวอย่างเพียงบางส่วน ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาและต้นทุนในการปฏิบัติงาน

3.4 ด้านคุณภาพ ผู้สอบบัญชีควรกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยีอย่างชัดเจน เช่น การควบคุมความปลอดภัยของข้อมูล การสำรองข้อมูล และการตรวจสอบความถูกต้องของอัลกอริทึมที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งยังต้องรักษาความเป็นอิสระและจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้ผลการตรวจสอบมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานการสอบบัญชี

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ที่พบว่าระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนการตัดสินใจ ด้านทักษะในการตรวจสอบ ด้านประสิทธิภาพ และด้านคุณภาพ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีมีส่วนช่วยในการทำงานให้สะดวก รวดเร็ว และตรวจสอบข้อผิดพลาดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ มะโทพาร และคณะ (2565) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในวิชาชีพบัญชี มี 4 ด้านโดยด้านที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านบุคคลและองค์กรสมัยใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี ศรีเสวตร์ สุรศักดิ์ เครือวัลย์ และดารณี เอื้อชนะจิต (2568) ที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์การบริการที่มีคุณค่าของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในกรุงเทพมหานครซึ่งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบส่งผลกระทบต่อผลงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพและผลลัพธ์การบริการที่มีคุณค่าของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา ศรีชัยนาท (2562) ที่พบว่า นักวิชาชีพบัญชีมีความต้องการในการพัฒนาทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีสำหรับการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในด้านการสอบบัญชีและการทำบัญชี ทั้งนี้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการทำงานที่มีประสิทธิภาพในภาพรวมพบว่าผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับด้านทักษะในการตรวจสอบและเทคโนโลยีในระดับมาก เนื่องจากการมี

ทักษะความรู้ที่เท่าทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปจะช่วยลดข้อผิดพลาดและยกระดับคุณภาพของงาน ตรวจสอบบัญชีให้มีความเป็นสากลและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ที่พบว่า เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงานและสถานภาพ ในการประกอบวิชาชีพต่างกัน มีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านทักษะ ด้านประสิทธิภาพ และด้านคุณภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ และประสบการณ์ ทำงาน มีความสัมพันธ์กับระดับความคุ้นเคยและการเปิดรับเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีประสบการณ์ ทำงานมากหรือมีสถานภาพทางวิชาชีพที่สูงกว่า อาจมีโอกาสเข้าถึงการอบรม พัฒนาการความรู้และทรัพยากร ด้านเทคโนโลยีมากกว่า ส่งผลให้มีทักษะ ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติพร แสนสุริวงค์ และ สายทิพย์ จะโนภาส (2568) ที่พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสอบบัญชีมีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้สอบบัญชีที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมจะ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและยกระดับคุณภาพของงานสอบบัญชีได้โดยสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วรศักดิ์ หงษ์สุวรรณ (2568) ที่พบว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้ใช้งานมี อิทธิพลต่อเจตนาในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการตรวจสอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีที่มี ลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันย่อมมีระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีแตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ที่พบว่า จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้สอบ บัญชีผู้สอบบัญชีควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการตรวจสอบบัญชีเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจให้มีความ แม่นยำยิ่งขึ้น โดยใช้ระบบวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศทางการบัญชีในการประเมินความเสี่ยงและ ตรวจสอบข้อมูลอย่างครบถ้วน ควบคู่กับการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและวิจรรณญาณทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจะทำให้งานสอบบัญชีมีความรวดเร็วขึ้น สามารถลดขั้นตอนการทำงาน และยกระดับ คุณภาพการตรวจสอบให้มีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วรียา ยอดปิ่น (2564) ที่พบว่าปัจจัยในยุคดิจิทัลมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและ ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี โดยการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมสามารถยกระดับคุณภาพงานได้ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชานนท์ พรหมจาด (2565) ที่พบว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยีและระบบการทำงานที่ มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัยยัญดา ไร้วชิษฐภัทร์ (2565) ที่พบว่า การยอมรับและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานบัญชีต้องคำนึงถึงปัจจัยด้าน องค์กรและความพร้อมของบุคลากร ซึ่งหากขาดการบริหารจัดการที่เหมาะสม อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ของงาน ดังนั้น จึงสะท้อนให้เห็นว่าแม้เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ งานสอบบัญชี แต่การนำมาใช้ให้เกิดผลสูงสุดจำเป็นต้องอาศัยความพร้อมขององค์กร การพัฒนาทักษะ บุคลากร และการกำกับดูแลที่เหมาะสมควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีอย่างเป็นระบบ องค์กรควรกำหนดแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและบริบทขององค์กร โดยบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับทุกขั้นตอนของกระบวนการตรวจสอบบัญชี ตั้งแต่การวางแผน การประเมินความเสี่ยง ไปจนถึงการสรุปผลการตรวจสอบ ทั้งนี้ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางและมาตรฐานที่กำหนด โดย International Auditing and Assurance Standards Board เพื่อคงไว้ซึ่งคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ และความเป็นอิสระทางวิชาชีพ

2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรควบคู่กับการลงทุนด้านเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นต้องควบคู่กับการพัฒนาทักษะของผู้สอบบัญชี ทั้งในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เครื่องมือดิจิทัล และการตีความผลลัพธ์เชิงเทคนิค องค์กรจึงควรจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

3. กำหนดระบบติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง องค์กรควรกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการประเมินผลลัพธ์จากการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ลดลง ความถูกต้องแม่นยำที่เพิ่มขึ้นหรือประสิทธิผลในการตรวจพบความเสี่ยง เพื่อให้สามารถปรับปรุงกระบวนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดความคุ้มค่าในการลงทุนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างและบริบทของการศึกษา การวิจัยครั้งต่อไปอาจขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสำนักงานสอบบัญชีขนาดต่างๆ หรือองค์กรในภาคอุตสาหกรรมที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในบริบทที่แตกต่างกัน

2. ควรศึกษาผลกระทบเชิงลึกของเทคโนโลยีเฉพาะด้าน งานวิจัยในอนาคตอาจมุ่งศึกษาเทคโนโลยีเฉพาะประเภท เช่น ปัญญาประดิษฐ์ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หรือระบบอัตโนมัติทางการสอบบัญชี เพื่อประเมินผลกระทบต่อคุณภาพงานตรวจสอบและการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพในเชิงลึก

3. ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) นอกจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว ควรเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการศึกษาเชิงกรณี (Case Study) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่สะท้อนประสบการณ์ มุมมอง และข้อจำกัดในการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เขมิกา อัครวงษ์. (2567). แนวทางการประยุกต์ใช้ AI เพื่อการกำกับดูแลผู้สอบบัญชีในตลาดทุน กรณีศึกษา การให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชีรายใหม่. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรกฤษณ์ มะโหฬาร. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ วิชาชีพบัญชี. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- โชติพัฒน์ จักรสมศักดิ์. (2562). เทคโนโลยีในการตรวจสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและ ขนาดเล็กที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐิติพร แสนสุริวงศ์ และสายทิพย์ จะโนภาษ. (2568). ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน การสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 15(2), 172-185.
- ณัฐภัสสร คำปาดัน และดารณี เอื้อชนะจิต. (2568). การยอมรับเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีทางบัญชีที่ส่งผล ต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 9(2), 404-416.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประมวลรัษฎากร มาตรา 103. (2534). นิยามของคำศัพท์สำคัญที่ใช้ในหมวดอากรแสตมป์. กรมสรรพากร.
- ภาวณิ ศรีเสวตร์, สุศักดิ์ เครือวัลย์, และ ดารณี เอื้อชนะจิต. (2568). การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและ การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การบริการที่มีคุณค่าของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในกรุงเทพมหานคร. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา. 15(3-4).
- รัชชานนท์ พรหมจาด. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบบัญชีในสำนักงาน สอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วริยา ยอดปิ่น. (2564). ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรศักดิ์ หงส์สุวรรณ. (2568). การวิเคราะห์เจตนาในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการ ตรวจสอบสหกรณ์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี. 19(1), 47-63.
- อริสา ศรีชัยนาท. (2562). ทักษะด้านเทคโนโลยีของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัยย์ญาดา โรจวิสิฐภัทร์. (2565). ปัจจัยองค์กร เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และสมรรถนะทางการบัญชีที่มีผล ต่อการยอมรับการใช้งาน RPA Software ของพนักงานบัญชีและการเงิน กรณีศึกษาอุตสาหกรรม ยานยนต์และชิ้นส่วน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.